

HISTORIA SPORTU ON

fot. acureiscoming.org

Otwarcie I Paraolimpiady w Rzymie

Rehabilitacja przez sport

fot. sport.uk.msn.com

Historycznie ujmując, sport osób niepełnosprawnych wyrósł z rehabilitacji ruchowej. Od końca lat 80-tych XIX stulecia, wolno, ale skutecznie zyskiwał sobie zwolenników i torował osobom niepełnosprawnym drogę dla samorealizacji.

W Polsce zgodnie z art.1 ust.1 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz.889 z późn. zm.) kultura fizyczna jest częścią kultury narodowej, chronionej przez prawo. Obywatele, bez względu na wiek, płeć, wyznanie, rasę i rodzaj niepełnosprawności – korzystają z równego prawa do różnych form kultury fizycznej.

POCZĄTKI SPORTU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na świecie już w XVII wieku lekarze zalecali swym pacjentom, uprzednio wyleczonym z gruźlicy płuc, uprawianie sportu w celu szybszej rekonwalescencji. Były to jednak tylko i wyłącznie zajęcia sportowe w formie sportu rekreacyjnego.

Pierwszą organizacją sportową zrzeszającą osoby niepełnosprawne był Brytyjski Klub Motorowy, założony w 1922 roku, którego członkami były osoby z niepełnosprawnością narządu mowy oraz słuchu.

Polskie środowisko sportowe nie pozostało jednak w tyle i w tym samym roku w Warszawie dr Władysław Janicki stworzył konkurencję dla klubu brytyjskiego, również zrzeszając sportowców głuchych oraz niemych. W wyniku nagłego wzrostu zainteresowania sportem ze strony osób

niepełnosprawnych, w 1924 roku powołano Międzynarodowy Komitet Sportu dla Nieśłyszących (CISS), którego jednym z dziesięciu założycieli była Polska. W efekcie tych działań, w tym samym roku zorganizowano Pierwsze Międzynarodowe Igrzyska Sportowe dla Osób Nieśłyszących, w których udział wzięło czterech polskich sportowców niepełnosprawnych. W wyniku dalszego rozwoju tej gałęzi sportu to Polska, jako pierwsza na świecie, powołała Polski Związek Klubów Sportowych Głuchoniemych w 1927 roku. Przez kolejne lata sport osób głuchych oraz niemych sukcesywnie rósł w siłę.

Sport osób niepełnosprawnych ruchowo swój wielki początek miał w wyniku II wojny światowej, podczas której ogromna liczba rannych żołnierzy potrzebowała jakiejś formy aktywizacji. Do propagowania sportu niepełnosprawnych ruchowo znacząco przyczynili się lekarze niemieccy oraz angielscy, którzy zalecali sport jako formę rehabilitacji.

Historycy jednak za początek sportu osób niepełnosprawnych przyjmują rok 1948, w którym to odbyły się Igrzyska Olimpijskie w Londynie. Równolegle w dniu otwarcia Igrzysk Olimpijskich otwarto I Międzynarodowe Igrzyska dla Paraplegików, które odbyły się w szpitalu Stoke Mandeville. Pomysłodawcą Igrzysk dla Paraplegików był wybitny urodzony w Niemczech lekarz dr Guttman. W Polsce rok później, w wyniku działalności dr Mirosława Leśniaka, w Świebodzinie powstał pierwszy ośrodek rehabilitacyjny dla dzieci z uszkodzeniem narządu ruchu.

W ośrodku tym podstawową formą rehabilitacji było uprawianie sportu. Dr Leśniak po raz pierwszy zorganizował tzw. I Mistrzostwa Świata Dzieci Kalekich.

PIERWSZE IGRZYSKA PARAOLIMPIJSKIE

Jednak pierwsze na świecie Igrzyska Paraolimpijskie odbyły się w 1960 roku w Rzymie. Na lokalnych obiektach rywalizowało ze sobą 400 sportowców z 23 krajów (nie było wśród nich Polaków). Choć oficjalnie nazywały się Igrzyskami Paraolimpijskimi, z olimpiadą miały wspólną tylko formułę. W 1976 postanowiono uruchomić zimową wersję Paraolimpiady, ta również cieszyła się ogromną popularnością, gdyż zjechali na nią sportowcy z 17 krajów.

Dopiero w 1988 r., przy okazji igrzysk w Seulu dokonano podłączenia ruchu paraolimpijskiego pod Olimpiadę i od tego momentu olimpiada osób niepełnosprawnych odbywa się na tych samych obiektach średnio dwa tygodnie po normalnej olimpiadzie.

WIZERUNEK ON W SPOŁECZEŃSTWIE

Dzięki ogromnej walce osób niepełnosprawnych ze swymi słabościami, społeczeństwo przekonuje się, że niepełnosprawność jest pojęciem względnym, że dzięki uprawianiu sportu można uzyskać życiową niezależność. ■

Marcin Królikowski (AGH)